

hifi media

30 KN 3.76 EUR 900 SIT 200 DIN 7 KM 190 DEN #73 / 2008.

MULTIMAGAZIN

 ZAGREB 2008
AUDIO VIDEO SHOW
24.-26. listopada, Sheraton hotel

DEFINITIVE TECHNOLOGY MYTHOS ST
Aktivno iznenađenje iz SAD-a

DALI HELICON 400 MKII
Unaprijeđena verzija
hvaljenog zvučnika

IFA
2008

Prikaz noviteta
s ovogodišnjeg
sajma potrošačke
elektronike
u Berlinu

Testirali smo
HD DVD snimače
nove generacije

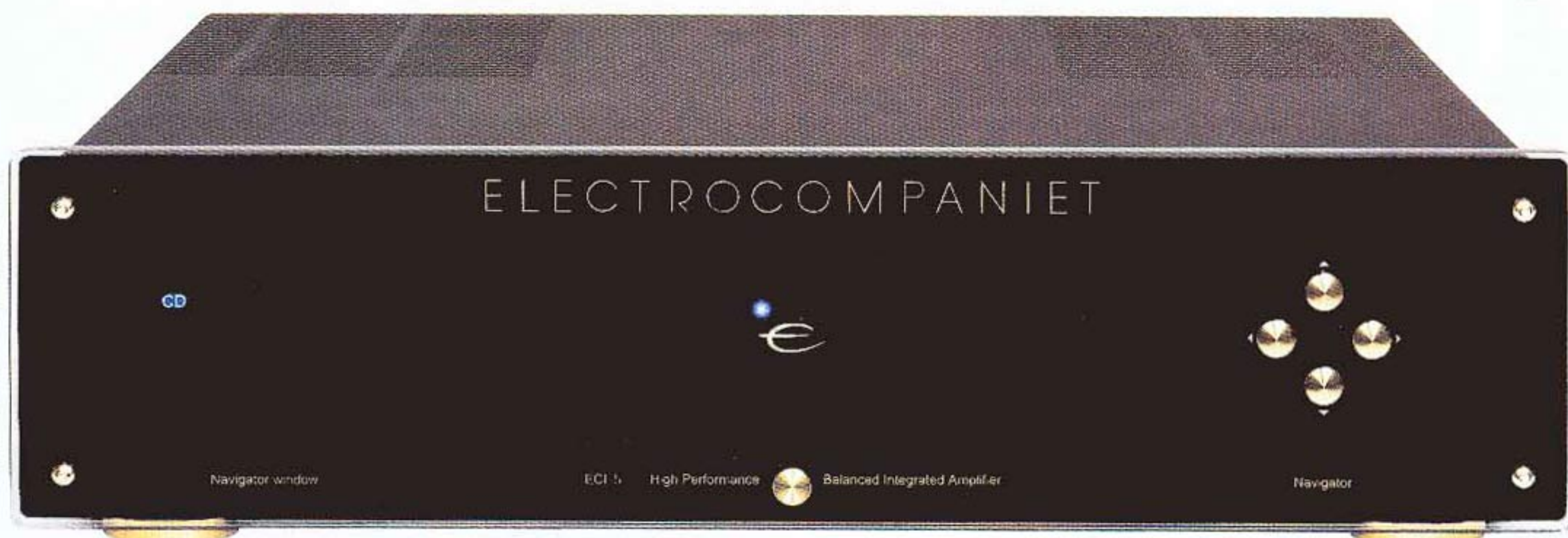
TEMA: Ponuda vinila i gramofona u Hrvatskoj

GLAZBA Alicia Keys u Zagrebu, Obljetnice: Yazoo & Air, Jazz: Marc Johnson

FILM Pixar – crtana tvornica snova
Najnovije DVD recenzije

NA TESTU Electrocompaniet ECI-5, Rotel RC1082 & RB1072, Atoll IN100se, Wilson Benesch Full Circle, Pioneer KRL-32V, Harman/Kardon AVR 355, ponuda DSLR kamera u Hrvatskoj, Casio EX-S10, Panasonic DMC-FX35 & DMC-FX500 i Samsung i8

Norveški pristup

ECI-5 je spoj dobro ispitanih tehnoloških rješenja, provjerene topologije i rezultat dugogodišnje prakse i poštivanja postulata i filozofije proizvodnje u koje su čelni ljudi tvrtke vjerovali od samog početka

piše: **Gordan Gaži**

Electrocompaniet je nastao 1972. godine kad je nekoliko entuzijasta predvođenih konstruktorom Per Abrahamsenom krenulo u proizvodnju uređaja. Sreća im je već na samom početku bila sklona i pružila mogućnost da sudjeluju u značajnom projektu inovativne amplifikacije kojeg je Dr. Matti Otala nazvao "TIM" (Transient Intermodulation). Nakon nekog vremena projekt je bio oživotvoren u vidu dvokanalnog audio pojačala snage 2x25W po "TIM" principu. Kritika je pojačalo upravo obožavala i tvrtki je krenulo dobro. Uslijedili su novi modeli uređaja, postepeno su se uvodile nove tehnologije i Electrocompaniet je polako, ali sigurno postajao poznat i cijenjen. U takvoj pozitivnoj situaciji stabilnog poslovanja tvrtka je povukla nekoliko loših poteza koji su znatno usporili njezin rast i pripremili potpunim slomom i bankrotom. Loš odabir novih poslovnih partnera i pokušaj preseljenja pro-

izvodnje konačno su presudili starom Electrocompanietu. Od 2005. godine tvrtka ima nove vlasnike i upravo i shodno tome nove i velike planove. Činjenica da je tvrtka zadržala ime i dizajnersku prepoznatljivost znatno olakšava povratak na stare pozicije. Per Abrahamsen je krenuo svojim putovima, no sudeći po testiranom uređaju mnogi njegovi postulati i rješenja još su dio genoma recentne ponude uređaja. Dobar pristup novih inženjera koji poštujući tradiciju ostavljaju zdrav oslonac za nadogradnju i implementaciju svojih inovacija i modernih rješenja. Tako je ECI-5 zapravo malo unaprijeđena verzija popularnog starijeg modela ECI-4 na čiji račun su stizale mnoge pohvale i superlativne kritike.

Tehnički opis

ECI-5 je DC integrirano pojačalo balansirano ustroja, snage 2x120W na impedanciji od 8 ohma ili ogromnih 2x350W

pri otporu od 2 ohma. Velika snaga i stabilnost sklopa postiže se implementacijom "FTT" (Floatig Transformer Tehnology) ustrojstva. Problem mase sekundara koji zbog povratnog toka utječe na rad transformatora, a koji kao reaktivni element varira po frekvenciji kako smatraju u tvrtki, direktno utječe na sonične domete uređaja. Zbog toga je u "FTT" ustrojstvu masa sekundara vezana ispravljačima i posljedično je dobiven sklop koji posjeduje veću snagu, bolju linearnost i nižu impedancu. Kondenzatori u napajanju su odabrani prema karakteristikama odnosa frekvencije prema impedanciji, a kao i ostatak dijelova u uređaju, pripadaju vrlo kvalitetnim i probranim elektroničkim komponentama. Robusno i precizno izrađeno kućište kao i unutrašnjost pojačala govori o uvijek prisutnoj svijesti o utjecaju vibracija na krajnje domete komponente. Selekcija ulaza kojih model ima

6 (2 balansirana, 3 RCA i jedan direktni) obavlja se relejima, a glasnoću regulira vrlo kvalitetan motorni potencijometar. Direktno spregnuti izlazni stupanj sastoji se od po dva komplementarna para snažnih Sanken tranzistora, a u slučaju potrebe za dodatnim wattima na raspolaganju je balansirani izlaz na koji možemo spojiti još jedno izlazno pojačalo. Uređaj se u radu umjereno grija, no za svaki slučaj pored hladila se nalazi i dodatni "Papst" ventilator. Pojačalo je stabilno do 0,5 oma, pa uz pobrojane tehničke i zabilježene sonične karakteristike predstavlja pravog univerzalca u sustavima u kojima integrirano tranzistorsko pojačalo predstavlja željeni odabir. Dizajn modela ECI-5 tipičan je za Electrocompaniet. Akrilna prednja ploča u kombinaciji s plavom iluminacijom i metalnim tipkama za upravljanje uređajem elegantna je i uvijek atraktivna vanjšina. Dodatna plava dioda koja se kreće kružno oko logoti-

pa tvrtke i prikazuje trenutnu glasnoću zgodan je detalj koji uz plavo osvijetljenu kraticu aktivnog ulaza djeluje decenatno i ukusno.

Slušni test

Ideja da se pojačalo nakon usviravanja i spajanja u sustav ostavi nekoliko sati na maloj glasnoći i tek tada započne sa slušnim testom pokazala se nepotrebno. Nakon manje od pola sata planiranog zagrijavanja zvuk je postao prezentan, zanimljiv i uređaj je jasno signalizirao da je vrijeme za ozbiljnije druženje. Ipak, ostavio sam još malo vremena uređaju za zagrijavanje i pripremu, uz zanimljivu snimku trube (Herb Robertson, «Live at Alchemia»). Već na tom prvom koraku uz malu glasnoću, iznenadila me sposobnost pojačala da izvanredno precizno reproducira fine detalje, dočarava ambijent i posjeduje sposobnost dubinskog pozicioniranja glazbenika. Pozornica koju je sustav u tim momentima definirao imala je jasno omeđene granice jasno odmaknute od bočnog ruba zvučnika i uvjerljivu dubinsku perspektivu u kojoj je uz uredan raspored glazbenika ostalo mjesta i za ocrtavanje ambijenta. Glazbenici su u takvom prostoru bili zabilježeni izvanredno živo i plastično, a uz sve kvalitete koje su se u reprodukciji mogle pronaći posebno treba izdvojiti lakoću kojom je pojačalo prelazilo preko dinamičkih neravnina. Solo klavir na legendarnoj izvedbi Keith Jarretta (Koln Concert) potvrdio je dojmове o odličnom smještaju i projekciji instrumenata u prostoru. Uz znatno dojmljiviju širinsku perspektivu Electrocompaniet ECI-5 je fiksirao klavir oko sredine zvučne slike i do kraja prvog dijela koji sam i koristio u ocjenjivanju nije dozvolio niti najmanji pomak instrumenata ili gubitak njegovog prirodnog timbra bez obzira na intenzitet svirke ili glasnoću reprodukcije. Dodatno je oduševljavala sposobnost uređaja da distancira ritmičke figure i harmoničku strukturu od glazbenikove vokalizacije, a do izražaja je sve više dolazila snaga pojačala koja je glazbu bez napora vodila prema njezinom vrhuncu. Dojam da se ECI-5 može bez problema nositi s dinamički i timbralno najzahtjevnijim glazbenim predlošcima sve je snažnije zahtijevao svoju potvrdu kroz reprodukciju adekvatno zahtjevnog glazbe. No prije tog zanimljivog djela testiranja poslušao sam nekoliko vokalnih dionica u kojima je pojačalo još jednom dokazalo da je načinjeno po mjeri najraznovrsnije glazbe. Fin, pomalo topao omotač oko glasa Cassandre Wilson uz gustu teksturu svake otpjevanе riječi ulazi u segment emocionalnog angažmana koji uz ECI-5 definitivno postaje dio soničnog identiteta sustava. Emocija ne nedostaje niti na odlič-

noj verziji «Misa Criola» (Los Fronterzios). Izrazito snažne vokalne dionice i precizno definirani prostor u kojem se glasovi dodiruju, no nikada ne kolidiraju ostavlja dojam svježine. Naglašena atmosfera svečanosti i dramatike koju ECI-5 prenosi u njoj ukupnosti napokon razotkriva još jednu kvalitetu pojačala. Radi se o sposobnosti separacije većih skupina glazbenika ili pjevača u prostoru. Glasovi Los Fronterziosa su precizno separirani, ali i fino odvojeni od pratećih instrumenata i izvanredno artikulirani. Veliki bubnjevi su preneseni razmjerno snažno u svojim udarima i istiravanju, no pred samo smirivanje njihovih koža dolazi do malog gubitka timbra, discipline i pucanja teksture, pa slušač stječe dojam neprirodnosti. Sličan dojam uočljiv je i prilikom smirivanja vibrafona, a čujan je prigodom glasnijeg slušanja. Zbog nesvakidašnjosti doživljenog pokušao sam zamjenom reproduktora i zvučnika pronaći krivicu u interakciji pojačala sa nekim dijelom sustava, no dojam se nije znatnije promijenio. Solo tenor saksofon (Dave Liebman, «Colors») lagano je suzio prostor, no zvuk instrumenta i njegovo pozicioniranje tik ispred linije zvučnika snimku čini atraktivnom, slusljivom, informativnom i prirodnom. Masa detalja, tranzijenata i mikrodinamičke strukture slušaču pruža odmjerenu, realističnu i zanimljivu sliku solo instrumenta u punom zamahu. Ne udaljavajući se u glazbenom smislu predaleko posegnuo sam i za povijesnom snimkom Albert Aylera koju je s pratećim sastavom (Don Cherry, Gary Peacock i Sunny Murray) načinio u Kopenhagenu (The Copenhagen Tapes). Znatno lošija kvaliteta snimke i na trenutke teška glazba nimalo nije zasmetala odlično raspoloženom pojačalu. Dapače, iz takvog materijala uređaj je uspio ekstrahirati mnogo detalja, porazmjestiti glazbenike na pozornicu i popratiti nastup s mnogo atmosfere. Udarci po činela bili su pomalo rastrgani i rasplinuti, no prava atmosfera i nadahnuto muziciranje koje je pojačalo potenciralo u reprodukciji dobili su bitku protiv loše snimke. Veliki orkestri odličan su medij za demonstraciju brzine, dinamike, kontrole, fokusa i muzikalnosti pojačala. Autoritativnost kojom se ECI-5 od samog početka postavio

prema zvučnicima u takvim momentima dobiva dodatnu dimenziju i punu potvrdu svoje učinkovitosti, pa i najkompliciranije glasno reproducirane dionice ne gube osnovne kvalitete. Duži orkestralni klimaks samo lagano zatamni rubove orkestra koji lagano potonu u ambijentalnu tminu i eventualno marginalno suzi prostor. No, zvuk ostaje čist, definiran, bez natruha gubitka kontrole ili znatnijih degradacija ili koloracija bilo kojeg dijela spektra. ECI-5 u teškim trenucima ostaje povezan, gladak, brz, elastičan i uvijek pripravan dočekati novi dinamički nalet. Odličan širok prostor i realistična visinska perspektiva pružaju uvid prema glazbenicima na način koji to čine vrlo potentni uređaji. Bas područje koje je ECI-5 demonstrirao kroz cijeli period testiranja možemo definirati kao dovoljno duboko, odlično definirano i fokusirano. Gotovo da i nije bilo glazbenog predloška koji

je taj dio spektra uspio kompromitirati ili promijeniti njegove osnovne značajke. Fino povezan sa srednjotonskim područjem, bas je uvijek bio prisutan, pravovremen, dovoljno težak, no nikad napadan ili premasivan. Za kraj testiranja ostavio sam malo rock glazbe. Novi album Van Der Graaf Generator (Trisector) podsjetio je na zlatne dane progresivnog rocka, no i polako sumirao glavne karakteri-

stike modela ECI-5. Solidna snimka i kvalitetna produkcija pojačala su pružili idealan prostor za demonstraciju najboljih osobina. Lakoćom je uređaj parirao glazbi i priredio prozračnu, preciznu i finu predstavu i još jednom svratio pozornost prema izuzetno prezentnoj, preciznoj i prirodnoj reprodukciji vokala. Peter Hammill i njegov pomalo dramatičan, ali i upečatljiv angažman preneseni su snažno i dojmljivo. Slušajući prije nekoliko godina u potpuno neobaveznom okruženju model ECI-4 učinio mi se pomalo tamnim, no jedan broj slušača njegov karakter je opisivalo lagano ili čak naglašeno svijetlim. Ta različitost potencirala je potrebu da se u ovom osvrtu o toj temi napiše i nekoliko riječi. Naime, pozadina orkestrara i rubno ambijentalno okruženje glazbenika su bez sumnje tamni i zavidno mirni. Ta osobitost je

lako čujna na kvalitetnijim snimkama klasične u trenucima pripreme orkestra, no i na drugim snimkama različitog materijala posebice onima zabilježenima uživo. No, zavidna brzina i dinamika u snažnim dionicama ponekad znaju pred zvučnik postaviti i teže zadatke koje se u slučaju manje kvalitetnih jedinica mogu realizirati kao nepodnost, tvrdoća ili čak oština i posljedično promijeniti dojam o karakteru zvuka. Naravno da kakvoća snimke i mnogo drugih čimbenika djeluju na ukupnost dojma o uređaju, no kvalitete testiranog modela zahtijevaju i kvalitetne predispozicije kako bi se iste i odgovarajuće razvile. Iz tih razloga osnovni karakter pojačala bih najprije definirao u većoj mjeri neutralnim, a njegovu prirodu čistom i realističnom.

Zaključak

Electrocompaniet u trenucima kad ponovno hvata pravi zalet prema audio vrhovima s pravom nije želio mnogo staviti na kocku. ECI-5 je spoj dobro ispitanih tehnoloških rješenja, provjerenе topologije i rezultat dugogodišnje prakse i poštivanja postulata i filozofije proizvodnje u koje su čelni ljudi tvrtke vjerovali od samog početka. Takav koncept u kojem su odavno prevladane dječje bolesti i u kojem nema pretjeranih iznenađenja doista nije teško preporučiti, ukoliko je ciljana kategorija integrirano tranzistorsko pojačalo. Ipak na ECI-5 treba upozoriti i audiofile čije se vizije kreću prema razvijenim pojačavačkim kombinacijama. Siguran sam da u pravom okruženju i u odnosu na cijenu testiranog uređaja ECI-5 može konkurirati mnogim separiranim uređajima. U svakom slučaju Electrocompaniet je ponovno snažno zakoračio prema audio sceni. Preuzimanje male, ali agilne tvrtke Dynamic Precision i predstavljanje impresivnih Nordic Tone zvučnika samo su prominentniji dio aktivnosti nove uprave tvrtke. Za nadati se da će unatoč ekspanziji proizvodnog programa u kojem ECI-5 spada u «Classic Line» seriju, kvaliteta i promišljenost ostati konstanta.

ELECTROCOMPANET ECI-5

Snaga:	8 ohma 2x120W 4 ohma 2x200W 2 ohma 2x350W
Nominalna ulazna impedancija	330 Kohm
Dimenzije (ŠVD)	483x135x405 mm
Masa	16 kg
Cijena:	20.980 kn
INFO:	Media Audio, Tel. 021/323 550, www.mediaaudio.hr

Sustav korišten za testiranje

Izvori zvuka:

CD: Meridian G06, SACD: Philips 963 SA, LP: Kuzma S/Stogi/Ortofon Rondo Red, Network: Logitech Squeezebox 3i

Amplifikacija:

Pre: EAR 864, TVC Sowter, Power: Pass Os, EAR 890, AVC 300B, Integrirano: Cyrus One

Zvučnici: Beta Systems C2

Kabeli

Zvučnički: Wire World Eclipse 3+, Interkonekcija: Wire World Eclipse XLR, Nordost QuattroFil, Wire World Equinox, Strujni: Wire World Aurora 5-2, Electra 5-2, LAT AC2

Oprema: SID, RAM Tube dampers, strujni filter samogradnja časopis HIFI